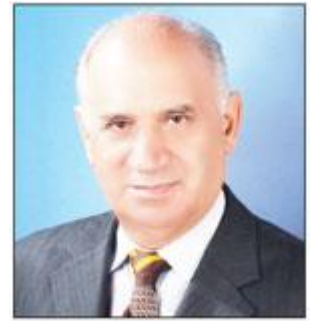

T hsil televiziyasının yaranması vacibdirmi?

Artıq xeyli müddətdir ki, ölkə ictimaiyyəti müxtəlif səviyyəli rəhbərliklərlə yanaşı, ayrıca televiziya kanalının yaradılması məsələsini müzakirə edir. Ləğv, son dövrlərdə idman Azərbaycan və Mədəniyyət adlı televiziya kanallarının yaradılmasından sonra müxtəlif rəhbərliklərin büsləri daha real hesab edirlər. Araşdırmalarımız göstərdi ki, dünyanın kəşfiyyatçı ölkələrində yalnız t hsil sahəsinin təbliği və problemləri ilə məşğul olan televiziya kanalları fəaliyyət göstərir. Hətta daha yaxından tanıdığımız Türkiyənin "TRT Okul" və Rusiyanın "Kölnik TV" kanallarının fəaliyyəti də həmin ölkələrin bu sahədə bizdən daha irəlilədi olduunu göstərir. Son bir neçə ildə ölkəmizdə "T hsil TV" və "Oxu TV" kimi internet kanalları fəaliyyət göstərir. Azərbaycanla, xüsusilə bölgələrimizdə internetin sürətində qənaətbəx olmaması, ölkə halisinin böyük bir hissəsinin telekanallara daha çox marağ göstərməsi və digər bu kimi səbəblərdən internet kanalları özünü dərhalda bilməyib. Kütləvi informasiya vasitələri içində bu gün daha çox auditoriyası olan televiziya kanalları isə t hsil sahəsinə çox az yer ayırır. Kəşfiyyatçı kanallarda isə bu sahə ilə bağlı hələ verilməyən redaksiyalar belə yoxdur. Ləğv, telekanal rəhbərliyi bu məsələni reyting problemi ilə əlaqələndirirlər. Belə olan halda dövlətin t hsil siyasəti, bu sahədə icra olunan nəhəng layihələr, görülən işlər və ictimai müzakirəyə ehtiyac duyulan məsələlərin təbliği, real baxsaq, televiziya kanallarının 30-40 saniyəlik xəbərlər sənətinə, auditoriyası qənaətbəx olmayan qəzet, radio və saytlarda aparılır. Mətbuatda gedən müzakirələrdə 2 milyondan çox sferanı hədəfə alaraq, ölkəmizin gələcəyi və kəşfiyyatçı ilə bərabərliyi olan t hsil sahəsində ayrıca telekanalın yaradılması zəruri hesab edilir. Beləliklə, t hsil sahəsində uzun illər çalınan müxtəlif rəhbərliklərimiz necə fikirlənir, t hsil televiziyasının yaradılması vacibdirmi?

T hsil-t hsil sahəsinə hədəfə alaraq telekanalın müstəqil fəaliyyətini daha zəruri hesab edirik

**jd r A AYEYEV,
pedaqoji elmlər doktoru, professor**

Bir sıra qabaqcıl ölkələrdə olduğu kimi, bizim ölkəmizdə də televiziya kanallarının ayr-ayrı sahələr üzərində olması daha məqsəduşun olardı. Hazırda idman və mədəniyyət kanallarının xüsusi istiqamət üzərində fəaliyyət göstərməsi öz faydalılığı ilə seçilir. Mənbu sırada öncə t hsil-t hsil sahəsinə hədəfə alaraq telekanalın müstəqil fəaliyyətini daha zəruri hesab edirik. Çünki belə telekanal hazırda problemlərlə dolu olan t hsil sahəsinin seyrçilərlə tanış olmağa, qavranmasına, görüləcək işlərin və vəzifələrin bənaadülməsinə bilavasitə kömək edə bilər. Yəni, sənətin maarifçilik fəaliyyəti göstərir. Digər tərəfdən, ümumt hsil məktəbi təhsilinin dünyagörünü artırmasına, ayr-ayrı fənlər üzərində (elmlər üzərində) biliklərinin dərinləşməsinə, müasir elektron və texnoloji məlumatların yəni kəşfi alınmasına yaxından yardım göstərir. Təbii ki, belə bir kanalın məzmunu və fəaliyyət mexanizminin

qurulmasında pedaqoji ustalı a malik mü lliml rin, metodistl rin i tirakı vacibdir. Çünki bu i adi, b sit, ümumi t s vvürl rl deyil, t hsil elmin , metodikasına saslanmalıdır.

B lildir ki, t hsil-t dris kanalı sas v zif sin gör t hsilalanların bilikl r yiy l nm sin köm k ed c ks , dig r t r fd n, ümumiyy tl , geni ictimaiyy tin maarifl nm sin yardımçı olacaqdır.

* * *

T hsil televiziyası ölk d repetitorlu un qar ısını ala bil r

**Cahangir M MM DL ,
Bakı Dövl t Universitetinin jurnalistika fakült sinin
kafedra müdiri,
professor**

İb tt , ölk nin telem kanında bir sıra ön mli teleproqramlar var ki, onlar m kt blil rin t hsil probleml ri il bilavasit ba lıdır. Xüsusil TV-nin, Az.TV-nin bu tip proqramları çoxdan formala İb v xeyli d r c d s m r verm kd dir. Lakin hamı yax ı bilir ki, ayrı-ayrı televiziyalardakı bel proqramlar epizodik xarakter da ıyır, h tta yeri g l nd onlar asanlıqla öz f aliyy tl rini dayandıra bilirl r.

Bel bir ey d çiq m lumdur ki, maarifçi proqramlar, ad t n reyting qazanmır v reyting qazanmırsa, dem li, reklam bazarında uduzur. Bir faktı misal g tirm k olar ki, AB -da kommersiya kanalları f aliyy t ba layanda onlara müvafiq dövl t orqanlarından bel bir t klif g lmi di ki, t sisçil r lisenziya rüsumundan azad edilsinl r, bu rtl ki, onlar öz proqram setkalarına t hsil ba lı ayrıca proqram formatı lav etsinl r. Kommersiya kanalları bu rtl h v sl razı oldular. Lakin sonradan t hsil ba lı teleproqramların reytinginin çox a a ı oldu unu görüb ilk baxı da onlara s rf ed n bu rtl rd n imtina etdil r... Dem li, dünyanın h r yerind televiziya t hsil proqramları reyting yı mır. Bel d mütl q dövl t i qarı malı v dövl t hesabına f aliyy t göst r n ayrıca t hsil televiziyaları yaradılmalıdır. Dünyanın iqtisadi c h td n inki af etmi bir çox ölk sind bu t crüb var. Az rbaycan da, Allaha ükür, bu gün iqtisadi c h td n inki af etmi bir ölk dir v bel bir ölk d dövl t t r find n maliyy l n t hsil televiziyaları yaratmaq ç tin deyil. N z r alağ ki, t hsil televiziyası özünün c dv l uy un ayrı-ayrı f nn proqramları il agirdl rin, habel t l b l rin t dris prosesini m nims m l rin böyük köm k göst r r. Ölk d repetitorlu un qar ısını ala bil r, g nc n slin intellektual s viyy sini yüks ld r. Bununla da dövl tin bu tip televiziyaya ayırdı ı maliyy v saitinin heç d havayı getm diyi aydın olar. Bu i in t kilatçısı v t sisçisi birba a T hsil Nazirliyi olmalıdır. Bunu xüsusi vur ulamağ ist rdim.

* * *

T hsilin bütön sah l rini hat ed n silsil verili l rin olması çox vacib m s l dir

**Mirz li MURQUZOV,
fizika elml ri doktoru, professor**

Respublikamızda müxtlif sah l ri hat ed n televiziya kanalları mövcuddur. Bu, t qdir layiq haldır. Lakin dü ünür m ki, t hsil kanalının yaranması n vacib m s l l rd ndir. Öt n srin 70-80-ci ill rind dövl t televiziya kanallarında t hsil sah sind xüsusi verili l r nümayi etdirilirdi. Bu verili l rd respublikamızın müxtlif bölg l rind n olan t hsil i çil ri, valideynl r yaxından i tirak edirdi. Bu vasit il geni auditoriyada müt x ssisl r t r find n müxtlif mövzularda müzakir l r aparılırdı. H min müzakir l rd d rs saatlarının t kili, metodika v sair kimi m s l l r öz ksini tapırdı. Bundan ba qa, ixtisas mü lliml ri ç tin m nims nil n mövzular haqqında t xmin n 45-60 d qiq d rsl r aparırdılar v h min d rsl r yayımlanırdı. Bu çox effektiv vasit idi. st r m rk zd n, ist rs d bölg l rd n olan t hsil i çil ri v ya valideynl r telefon vasit sil efir ba lanırdılar, onları maraqlandıran suallara asanlıqla cavab tapa bilirdil r. Mü lliml rin t klifl ri dinl nilirdi v h min t klifl r n z r alınaraq t biiq edilirdi. Dig r m s l is elm sah sind ba ver n yenilikl r haqqında televiziya da geni verili l r t kil edilirdi. Bütün bunlar t hsilin inki afına xüsusi t kan verirdi. Düzdür, hazırda televiziya larımız t hsil mü yy n q d r yer ayırır. Lakin dü ünür m ki, bu, kifay t etmir. Respublikamızda t hsil v elm sah sini t msil ed n bir çox q zet v jurnallar mövcuddur. Lakin ist r q zet, ist rs d jurnal televiziya q d r effektiv deyil. M kt b q d r t hsil d n ali t hsilin son pill sin q d r t hsilin bütön sah l rini hat ed n silsil verili l rin olması çox vacib m s l dir. Bunun üçün d xüsusi bir kanal kimi t hsil televiziya sının yaranması labüddür.

* * *

T hsil kanalının t hsilimiz bir çox fayda ver c yini dü ünür m

**M h bb t V L YEVA,
Akademik Z rif liyeva adına liseyin direktoru**

Bir ziyalı, m kt b r hb ri, n sası t hsil i çisi kimi t hsil kanalının yaradılmasını çox ist rdim. Dünyanın bir çox qabaqcıl ölk l rind oldu u kimi, günd n-gün h m t hsil, h m m d niyy t c h td n inki af etm kd olan v t nimizd bu kanalın yaranmasına ehtiyac var. M nim xsi fikrimc , bilik h yatda faydalı olmaq namin qazanılmalıdır. T hsil kanalının t hsilimiz bir çox fayda ver c yini dü ünür m. Bu kanalda h m elmi, h m intellektual oyunlarla, verili l rl b rab r, agird, abituriyent, h tta t l b l r yardım ed c k layih l rd hazırlanmalıdır. Elm payla ıldıqca artan bir x zin dir. M n çox ist rdim ki, bu kanalda biz dig r ölk l rin t crüb sind n yararlanana bil c yimiz verili l ri izl y k.

Beyn xalq olimpiadaların canlı yayımını, qon u v uzaq ölk l rd t hsil yenilikl rini, cn bi h mkarlarımızın d rskeçm metodlarını, kurikulum islahatı il ba lı son m lumatları ld ed bil k. Bu kanal vasit si il cn bi v yerli psixoloqlarımız t r find n hazırlanan verili l r, müsahib l r h m valideynl r , agirdl r , t l b l r öz hüquqlarını anlamaqda, psixoloji probleml rinin h ll olunmasında, c miyy td mövqel rini tuta bilm kd n yaxın köm kçi ola bil r. Eyni zamanda, m kt b q d r, ibtidai sinifl rin d mara ını t min ed c k c lbedici oyun, m ntiqi t f kkürü inki af etdir n cizgi filml rinin nümayi i daha effektiv olar.

Qeyd etm k ist rdim ki, qaranlıqları öz nuruyla aydınladan mü llimi rimiz, t z ruhlar olan agirdl rimiz, qar ılıq gözl m d n özl rini insanlıq yolunda f da ed n ziyalılarımız üçün bel bir kanalın yaradılması t hsil ictimaiyy tin v zedilm z h diyy olar.

"Az rbaycan mü llimi" q zeti